

LOTUS UYGULAMALARINDAKİ GELİŞMELER (Lotus 2.2-Lotus 3.0)

Ayhan ARTAR*
Hasan AYDIN*

Ülkemizde Lotus 2.01, yoğun biçimde kullanılmaktadır. Kullanıcılara ve işletme yöneticilerine ışık tutacağı ümidiyle LOTUS ailesinin iki yeni üyesini tanıtacağız.

Lotus 2.2, 2.01'in ileri bir aşamasıdır. Kullanıcının istediğini karşılayabilmesi için düzenlenmiş bir hesap tablosu programını içerir. Teknolojik olarak bir yeniliği yoktur; ama, kullanıcıların arzusunu karşılayacak kadar yeni özellikleri ve gelişmeleri vardır.

Lotus 2.01 gibi "Assembler Code"unda yazılmıştır. Program 2.01'den 30K daha büyüktür. Kütük eklentisi Lotus 2.0 ve 2.01'de olduğu gibi WK1'dir. Sadece DOS'da ve 384 K hafıza kapasitesine sahip makinelerde çalışmaktadır.

Minimum yeniden hesaplama (Minimal Recalculation) eklenmiştir. Böylece çalışma sayfası, sadece değişikliklerden etkilenen formülleri ve hücreleri yeniden hesaplayabilmektedir. Ana menü'de "Add-in" ilâve programı vardır. Böylece daha kolaylıkla kullanıcıların ve üçüncü firmaların yaptığı yardımcı programlar "Add-in" programı ile eklenip çıkartılabilecektir. "Undo" (En son işlem geri al) göstergesi ise, yapılan bir işlemi geri almak mümkün olduğu durumda ekranın altında görünmektedir. Print ve grafik alanı gibi 8 adete kadar artırılabilen tabloların genel değişkenleri (defaults) çalışılan bölümde görülebilir. Genel değişken ekranını çağırdığınızda, seçilen değeri kullanıcılar göstermektedir. Ancak bu esnada değerleri değiştirmek mümkün değildir.

Lotus 2.01'den biraz daha iyi grafik elde etmeyi sağlayan Lotus 2.2, daha çok ihtiyaç duyulan hızlı-grafik (Quick-Graph) seçeneği ile ayrı ayrı her alanı tanımlamanın yerine, ışıklandırılan gruptaki saf veriyi grafiğe dönüştürmektedir. Grafik özelliklerindeki gelişme, grid çizgileri, etiketler ve Legend'ler gibi unsurlara daha çok yer sağlamaktadır.

Lotus 2.2, veri çıktılarında gelişme sağlamak için "Always" in haklarını satın almıştır. Always, Funk Software tarafından geliştirilen hesap tablosu dizgi "Add-in" programıdır. Bu program Lotus 2.2'nin her kopyasında bulunmaktadır.

Kütük bağlantısı özelliği sayesinde herhangi bir kütükteki veya sürücüdeki bir hücre, çalışılan sayfadaki herhangi bir hücreyle bağlanabilir. Söz etmeye değer özellikleri arama ve değiştirme, makro öğretici modu, makroyu adım adım çalıştırma modu, birkaç yeni makro komutu ve network desteğinden ibarettir.

Lotus 3.0'da çalışma tablosu, ilgili grafikte aynı anda görülebilmektedir.

Lotus 3.0, 2.2'ye benzemekle birlikte bazı önemli değişiklikleri vardır. Kısmen C dilinde yazılmasından, kısmen üç boyutluluk gibi özellikler yeni hafıza gerektirdiğinden, önceki uyarılmasından daha büyüktür. Data yapısı DOS'un 640 K sınırını aşabilecek şekilde tasarlanmıştır. Bu nedenle Lotus 3.0, 1 MB'dan daha az hafızalı bilgisayarlarda çalışmaz. Bundan dolayı bütün PC/XT'ler ve mevcut AT'lerin çoğu devre dışı kalmaktadır.

Eğer 286'lı ve 1 MB RAM bellekli bir makineye sahipseniz, belleğin 640 K'lık bölümüne ancak uygulama programları yerleşebilmekte ve 80286-80386'lı mikro işlemcilerde adreslenebilir hafıza 16 MB'a kadar çıkabilmektedir. Eğer ilâve RAM bellekleriniz varsa, bunları makineye ve Lotus programına tanıttıysanız, Lotus 3.0, tabloların kullanımını 2.2'den çok daha verimli ve etkin hale getirecektir. Geniş hafıza sayesinde Lotus 3.0, 2.01'den daha etkin olarak kullanılabilir. Lotus 2.01 sadece belli türlerini depolamaktadır. Lotus 3.0'un 1 MB hafıza istemesi, dertsiz bir kullanım hızı sağlamaktadır.

Lotus 3.0, 1 MB ana hafızayı ve 2 MB genişletilmiş hafızayı kullanabilmesine rağmen, yine de program için "overlay"leri kullanmaktadır. Yazılımdan maksimum fayda elde edilmesi için ilâve hafıza eklenmesi gerekir.

Lotus 3.0'un en önemli özelliği üç boyutluluktur. Satır ve sütunlara ilâveten çalışma sayfaları üç boyutlu olabilir. Çalışma sayfasının hücreleri 2,2'deki gibi diğer kütüklere bağlanabilir. İlâve olarak birkaç çalışma sayfası aynı anda hafızada tutulabilir; böylece tablolar arası bilgi akışı dertsiz olarak sağlanır.

Lotus 2.2'nin özelliklerinin çoğu 3.0'da mevcut (3.0'da değiştirme sayfası yoktur). 3.0'ın grafik özellikleri ortalığı silip süpürmektedir; ama Harvard Graphics'in pabucunu dama atamamaktadır. Yeni grafik özellikleri yüksek-açık-kapalı, yığılı doğru, bar ve alan grafiklerini içerir. Çalışma sayfasında grafik sayfası aynı anda görülebilir. Veri değişiklikleri anında grafiğe yansıtılır. Tek bir yazı türü yerine sekiz seçenek arasından bir seçim yapmak her zaman mümkündür. □

* Millî Prodüktivite Merkezi Uzmanı.